

časté zejména vnitřním stěhováním obyvatelstva z oblasti jednoho práva do druhého. Proč a jaká jest příčina, aby tyto nejasnosti nebyly odstraněny, nedovedeme chápati.

Parlament nás ukázal v poslední době, že chce si chrániti svou kompetenci, ukázal, že on jest tu od toho, aby dával zákony, a neodhlasuje již asi zmocňovací zákony vládě. Demokracie československá musí ukázati, že tu jest a že má raison d'être. Parlament velice pečlivě věnoval se zákonům finančním, parlament v souzvuku s veřejným míněním přepracoval zákon o Nejvyšším správním soudě, a parlament jistě najde vůli, aby vydal nám občanský zákoník nezkrácený a celý.

K tomu opravňuje nás stanovisko všech řečníků v poslanecké sněmovně při uvedení osnovy do ústavního projednávání, a stanovisko veřejného mínění, kterému jistě parlament vyhoví tím spíše, že jest to zájem státu a spořádaného právního života. *Dr. Karel Novák (Praha).*

Sociální pojištění advokátů.

Otázkám, které se naskytly při provádění tohoto pojištění, věnoval »Všehrd«^{*)} již několikráte svou pozornost.*)

Zákonným základem tohoto pojištění je novela k advokátním řádům čís. 144/1936. Zákon sám však nezřizuje toto pojištění, nýbrž doplňuje jen advokátní řády v tom smyslu, že rozšiřuje stavovskou autonomii advokátních komor, dává jim právo, aby se usnesly na »zopatření advokátů a kandidátů advokacie v invaliditě a stáří, jakož i vdov a sirotků po advokátech a kandidátech advokacie«. Advokátní komory jsou oprávněny za tím účelem za souhlasu ministra spravedlnosti založiti sociální pojištění způsobem donucovacím. Zákon poskytuje jen zmocnění, provedení ponechává stavovské autonomii. Omezuje ji však ve dvou směrech: Především v tom smyslu, že pojištění nutno provéstí buď zřízením ústavu vlastního jedné nebo několika advokátním komorám, nebo hromadným přistoupením ke zřízenému již ústavu pojišťovacímu, jímž může býti stejně nositel pojištění veřejného tak, jako některá pojišťovna soukromá. Druhé omezení, které je přímo překážkou provedení tohoto pojištění, jsou ustanovení, že tím nebudou dotčeny povinnosti vyplývající ze zákona čís. 148/1925 o pojištění osob samostatně hospodařících a ze zákona čís. 26/1929 o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců a jeho novel.

Kromě toho dosaženy byly daňové úlevy pro toto pojištění v zákoně čís. 226/1936, kterým se mění a doplňuje zákon o přímých daních. Především byl změněn § 15 čís. 3 zákona o přímých daních v tom smyslu, že pojistné lze odečísti jako srážkovou položku vyšší částkou než 2.000.— Kč i tehdy, byl-li poplatník k pojištění povinen též podle usnesení orgánu zájmové samosprávy. Dále byl § 174 zákona o přímých daních doplněn v odstavci 18. novým ustanovením pod literou h), kterým osvobození od daně rentové rozšířeno bylo i na dávky a důchody založené na pojištění příslušníků samostatných povolání, usneseným orgánem zájmové samosprávy.

Provádění sociálního pojištění advokátů světily všechny československé advokátní komory Advokátní komoře pražské. Komora ta přibrala

*) Viz ročník 1936 str. 302 a 393 a jmenovitě zajímavý článek ročníku 1937 str. 72.

si za znalce profesory pojišťovací matematiky, pana Dra Jaroslava Janko a pana Dra Josefa Fuhricha a dále pana vrchního odborového radu ministerstva vnitra Ing. Václava Keclíka a později též pana RNDra Antonína Zelenku, ředitele Pensijního ústavu zaměstnanců nemocenských pojišťoven, který se již podobnou materií zabýval a připravil též návrh na pojištění československých lékařů.

K žádosti Advokátní komory v Praze připravil Všeobecný pensijní ústav návrh, jímž měl být pojištěn pevný důchod invalidní v roční výši 12.000.— Kč splatný nejpozději při dovršení 65. roku věku jako doživotní důchod starobní, dále nárok na důchod vdovský ve výši 60% důchodu invalidního (starobního) a nárok na důchod sirotčí ve výši 25% téhož důchodu a posléze nárok na pohřebné ve výši 25% důchodu invalidního. Čekací doba činila 18 měsíců, pro dosažení důchodu starobního nebylo podmínkou vzdání se advokacie. Pojištění měli být advokáti pro všechna vstupní stáří včetně 50ti let. Pojistné příspěvky byly vypočteny pro tři varianty: Jednotný příspěvek ve výši 320.— Kč měsíčně, dále pro případ, že vdovský důchod by byl snížen o 50% důchodu invalidního, jednotný měsíční příspěvek 295.— Kč a konečně třetí varianta s odstupňovaným měsíčním příspěvkem dle každého roku vstupního věku. Příspěvek ten by činil při vstupním stáří 30ti let 223.— Kč, při vstupním stáří 35ti let 292.— Kč, 40ti let 380.— Kč, 45ti let 505.— Kč a 50ti let 704.— Kč.

Pánové profesor Dr. Jaroslav Janko, profesor Dr. Josef Fuhrich vypočítali ve svém předběžném návrhu na zřízení samostatného pensijního ústavu pro důchod starobní a invalidní 12.000.— Kč ročně, důchod vdovský 7.000.— Kč ročně, důchod sirotčí 3.000.— Kč ročně a pohřebné 3.000.— Kč ročně, měsíční příspěvky individualisované dle pětiletých skupin vstupního stáří tak, že činily do 35ti let 240.— Kč měsíčně, do 40ti let 250.— Kč měsíčně, do 45ti let 265.— Kč měsíčně, do 50ti let 280.— Kč měsíčně a do 60ti let 300.— Kč měsíčně. Ve svém návrhu zahrnovali do pojištění advokáty až do vstupního stáří 60ti let.

Přednost návrhu Všeobecného pensijního ústavu i tohoto návrhu na ústav samostatný spočívala v tom, že navrhovaly stejné důchody pro všechny advokáty, že pojištění bylo zjednodušeno do všech důsledků, takže jeho provádění bylo by spojeno s minimální režii. Tím, že by všichni advokáti byli v pojištění tomto postaveni si na roveň, byla by ideálním způsobem vyjádřena myšlenka stavovské solidarity. Nevýhoda obou těchto návrhů spočívá pak v tom, že zahrnující pro počátek pojištění i vysoká vstupní stáří, musely dospěti k vysokým pojišťovacím příspěvkům. Druhým důvodem zdražení pojišťovacích příspěvků byla nepředvídatelnost invalidního rizika. Podle pojistně-matematických zásad Všeobecného pensijního ústavu invalidní riziko znamená asi 40ti %oní zvýšení příspěvků pojistných. Nutno však počítati s tím, že invalidní riziko bude u advokátů patrně menší, než u soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. Naproti tomu není však dosud zkušeností s invalidním rizikem advokátů ani v jiných státech, kde již po nějakou dobu sociální pojištění je provedeno a riziko invalidní nesmírně citlivým a reaguje často zcela nepředvídatelným způsobem na záchvěvy hospodářského života.

Aby byly vyčerpány všechny možnosti dané zákonem, opatřila Advokátní komora pražská i návrhy soukromých pojišťoven. Přes to, že banka »Slavia« a Česká vzájemná životní pojišťovna v Praze a později i Městská pojišťovna pražská připravily návrhy, které poskytovaly pojištěncům podmínky výhodnější, než které soukromé pojišťovny v Československu jinak nabízejí, nelze návrhů těchto použítí. Soukromé pojišťovny navrhovaly individuální pojištění kapitálové a nemohly se způsobiti pojištění sociálnímu, o které jde.

Provedení pojištění je komplikováno dále tím, že kandidáti advokacie jsou povinni pensijním pojištěním u Všeobecného pensijního ústavu. Za nynějšího zákonného stavu nelze žádati, aby premiové rezervy utvořené kandidáty advokacie byly přeneseny na jiného nositele pojištění. Zákon o pojištění osob samostatně hospodařících čís. 148/1925 nevstoupil dosud sice v účinnost, ale je nutno počítati s tím, že dříve či později v účinnost vstoupí, i když se tak stane po provedení významných změn. Tato možnost znamená další komplikaci. Souhlasím proto s názorem vysloveným na stránce 72. tohoto ročníku »Všehrdu«, že jenom zákon může bez obtíží rozřešiti otázku z těchto komplikací vznikající. Nesnáz tkví však v tom, že za nynějších politických a hospodářských poměrů není nejmenší naděje, že by tohoto zákona mohlo být v dohledné době dosaženo. Jedině snad při jednání o novém znění zákona o pojištění osob samostatně hospodařících a v jeho rámci bylo by možno určitých výsledků dosáhnouti.

Jednání o pojištění osob samostatně hospodařících mohou se však prodloužit i na léta, ale pojištění advokátní nelze do té míry odkládati a proto je nutno hledati alespoň zatímní řešení pokud je možným bez nového zákona. Při tom nutno přihlížeti k tomu, že poměry v advokacii zhoršily se v poslední době do té míry, že nejde již jen o hospodářskou, tíseň, nýbrž v mnohých případech přímo o bídu. Tento stav na jedné straně nutí k tomu, aby sociální pojištění nebylo odkládáno, na druhé straně je však největší překážkou jeho provedení, neboť brání možnost, aby bylo uloženo jako povinnost placení jen trochu značnějších pojistných příspěvků.

Za tohoto stavu věci nutno hledati východisko jen tím způsobem, že bude pojištění provedeno v míře skrovnější, než jak původně bylo zamýšleno a nikoliv najednou, nýbrž ve dvou etapách.

Prozatím byl předložen a valnou hromadou Advokátní komory v Praze přijat návrh, kterým byl výbor advokátní komory zmocněn, aby advokátům, kteří dobrovolně pokračují v pensijním pojištění dle §u 60 zákona č. 26/1929 a dále advokátům, jimž dosud neuplynula ochranná lhůta dle §§ 57 a 182 pens. zák. a konečně advokátům, kteří v advokacii nově vstupují, uložil pokračování v pensijním pojištění dle §u 60 téhož zákona. Výbor komory byl zmocněn, aby stanovil omezení pokud jde o volbu třídy služného, ve které bude advokát povinen v pojištění pokračovati a aby zavedl vhodnou kontrolu plnění této povinnosti. Bude-li usnesení toto schváleno Ministerstvem spravedlnosti, uloží výbor komory tuto povinnost všem členům komory, na něž se usnesení to vztahuje. Lze očekávati, že by toto pojištění vstoupilo v účinnost ke dni 30. června 1937. Tím by bylo postaráno o advokáty přibližně do 35ti let a o advokáty nově do stavu vstupující.

Ostatní advokáti, na něž by se předchozí usnesení nevztahovalo, až do věku 50ti nebo 55ti let, byli by pojištěni jako samostatná skupina. Aby toto pojištění bylo zlevněno, byla by skupina tato pojištěna jen na risiko starobní, vdovské a sirotčí, nikoliv risiko invalidní. Důchod starobní stanoven by byl základní částkou 3.600.— Kč ročně a zvyšovacími částkami za každý příspěvkový měsíc a to jako důchod podmíněný, předpokládající vzdání se advokacie. Důchod vdovský činil by polovinu důchodu starobního, nejméně však 3.000.— Kč ročně, důchod sirotčí 20% důchodu starobního. Výpočet pojistných příspěvků pro tyto důchody vypadne — doufejme — částkou, která by byla únosná i v nynější době hospodářské tísně.

Kromě toho je uvažováno o zřízení fondu, do něhož by plynula 5%oní dávka z odměn správců vyrovnacích a konkursních dle článku IV. zákona čís. 144/1936 a do něhož by byla placena další dávka vy-

počtená z čistého výnosu advokacie a individualisovaná dle jeho výše. Z tohoto fondu by pak byl dle volného uvážení poskytován invalidní důchod advokátům, kteří pro tělesné nebo duševní vady stali se nezpůsobilými k výkonu povolání a dále starobní, vdovské a sirotčí podpory těm advokátům a členům jejich rodin, kteří pro pokročilý věk nebyli do pojištění pojeti.

Dr. Bedřich Novák (Praha).

Zprávy.

Promocia prezidenta — holdom národa. *Presvedčivou mluvou úprimného srdca bola reč komendanta pri slávnostnej promocii prezidenta Dr. Edvarda Beneša na čestného doktora práv Komenského univerzity. Tým radostnejšou je preto skutočnosť, že slová profesora Rátha plynuly z duše celého Slovenska, ba všetkých verných občanov štátu.*

Vrelá vďaka, hlboká úcta a nezlomná dôvera voči prezidentovi »Budovateľovi« štátnej samostatnosti a spoľahlivému ručiteľovi jednoty, celistvosti a neodvislosti prejavila sa bezvýhradne. Bol to ničím neskalený triumf Benešových ideí.

Přítomnosť hlásateľa neochvejného optimizmu, burcovateľa národnej sily, pripravenosti a sebadôvery akoby zázrakom vliala ešte aj do maloverných vieru v našu štátnu pravdu a jej isté víťazstvo.

Jedinečný súlad vedecký zdôvodnenosti tejto Benešovej pocty, s citovými prejavmi najširších vrstiev svedčí o ideálnom vzťahu hlavy štátu k štátnemu celku. Intimný obrad promočnej vyznel v nádherný plebiscit zasluženej lásky. Tu nešlo len o prejav uznania so strany slovenskej vrcholnej inštitúcie, ale o hold celého Slovenska a s ním celého štátu za tvorivú a blahodárnu prácu konanú ku prospechu našej vlasti. Tu »národ, ktorý vpred modly kácať«, ukázal pred celým svetom, že vie aj stavať vysoké piedestále k uctievaniu svojich veľkých mužov. —pp—

Pokrok našeho parlamentarismu. V poslední době jsme svědky zajímavého a skutečně potěšujícího zjevu. Náš parlament neobmezuje se na pouhé schvalování vládních předloh, nýbrž koná skutečnou samostatnou a pozitivní zákonodárnou práci. Nestalo se to snad pouhými podružnými změnami neb opravami vládních návrhů, nýbrž opravdu do hloubky jdoucími zásahy v případech velmi významných, jako byla na příklad daňová reforma neb zákon o Nejvyšším správním soudu. Úspěšný zásah parlamentu právě v těchto dvou případech byl tím důležitější, že stal se pod heslem ochrany občanských svobod. Nebyl právě nejpotešitelnější pohled na práci našeho parlamentu v minulých letech a vzájemná blahopřání před rozchodem na prázdniny a vychvalování vykonané práce bylo třeba i při dost malé dáвке kritičnosti přijímati s jistou skepsí, když jsme pozorovali, že v tak mnohých případech náš parlament i proti svému přesvědčení schvaloval dalekosáhlé vládní návrhy, a odchylné své názory odvažoval se uváděti jen v důvodových zprávách neb v resolucích. Nebyl proto oprávněn údiv, který se několikrát zmocnil politických kruhů, když nejvyšší tribunály nechtěly se řídití názory, které parlament sice v důvodové zprávě vyslovil, které však v textu zákona neměly opory. Nynějším způsobem práce dostává se náš parlament pomalu teprve tam, kde již dávno měl býti, aby mohl býti pokládán za skutečný zákonodárný sbor, a doufejme, že na této linii setrvá i při všední každodenní práci. Zdá se, že tomu tak bude, neboť jak pozorujeme, neprochází zcela hladce na př. osnova zákona o polních soudech, kde sice základní zásada, totiž obnovení instituce takovýchto soudů,